LANDRISKKLASS

7

AV 7

OKTOBER 2026

Ghana

LANDANALYTIKER

Martin Sturinge

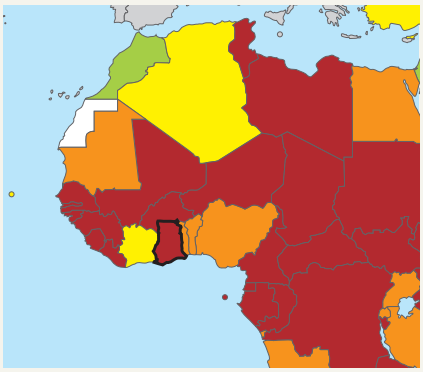
martin.sturinge@ekn.se

Basfakta (2025)

Folkmängd: 35 miljoner

BNP, nominellt: 115 miljarder USD

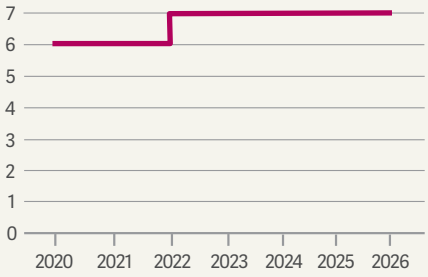
BNP/capita: 3 271 USD

0 1 2 3 4 5 6 7

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

Landriskklasshistorik

Källa: EKN

Styrkor

+ Hög historisk tillväxttakt
+ Politiskt stabilt land med demokratisk tradition
+ Betydande råvarutillgångar ger statliga intäkter och hårdvaluta

Svagheter

– Hög offentlig skuld i relation till intäkterna
– Återkommande svag budgetdisciplin
– Hårdvalutapress

Bakgrund

Under det senaste decenniet har Ghana haft en genomsnittlig BNP-tillväxt på cirka fem procent per år. Jordbruket är viktigt för sysselsättningen i ekonomin, medan exporten domineras av guld, olja och kakao. Tack vare höga guldpriser står guld ensamt för över 50 procent av exportintäkterna. Ghana tillhör över lag en av de mer dynamiska ekonomierna på kontinenten. Tillväxten i BNP per capita är, till skillnad från många andra länder i Afrika, närmare tre procent. Det, i kombination med förhållandevis starka institutioner, utgör landets främsta styrkor.

Visserligen har en långsam försvagning av landets institutioner och yttrandefrihet skett under det senaste decenniet, men risken att Ghana sveps med i den antidemokratiska våg som sköljer över Västafrika bedöms trots allt som låg. Sedan 1992 genomförs regelbundet fredliga maktskiften och våldsyttringar är sällan förekommande i samband med dessa.

Till Ghanas svagheter hör statsfinanserna. Låga intäkter i kombination med vidlyftigt spenderande har lett till återkommande budgetunderskott, ohållbar skuldfinansiering och IMF-program. Den historiskt svaga budgetdisciplinen innebär att det nuvarande IMF-stödet är det artonde i ordningen sedan självständigheten 1957. Både det styrande partiet NPP och oppositionspartiet NDC har under sina regeringsperioder gjort sig skyldiga till misskötsel av den offentliga ekonomin.

Ghana fick stora skuldavskrivningar i början av 2000-talet genom det så kallade HIPC-initiativet (Heavily Indebted Poor Countries). På grund av de allt sämre statsfinanserna nedgraderade EKN Ghana till landriskklass 7 i juni 2022 och stängde för garantigivning på staten i september samma år.

Olje- och gasindustrin är viktig för att upprätthålla en hög tillväxttakt, vilket innebär viss omställningsrisk, särskilt eftersom Ghana är en högkostnadsproducent av olja och gas. Låg inkomstnivå och stor jordbrukssektor medför också sårbarhet för klimatrelaterade risker, framför allt översvämningar och stormar. Landets städer och industriproduktion är i stor utsträckning koncentrerade till kustnära områden. Den viktiga kakaoindustrin är känslig för torka. I ND-GAIN:s index från 2024, som mäter länders sårbarhet mot klimatförändringar samt förmåga att hantera riskerna, placeras Ghana på plats 108 av 190 länder.

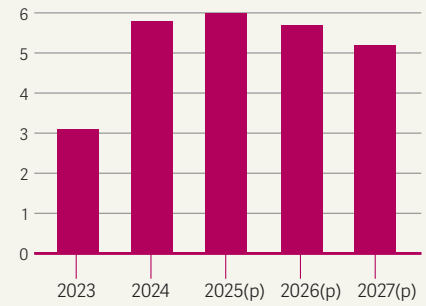
På rätt spår igen

I likhet med övriga världen påverkas Ghanas ekonomi av kriget i Mellanöstern. Högre oljepriser och åtstramade finansieringsmöjligheter är negativa för en importberoende och högt skuldsatt ekonomi som Ghanas. Sedan stängningen av Hormuzsundet har pressen på cedin ökat och hårdvalutalikviditeten stramats åt. Guldexporten har också drabbats av störningar, även om höga priser kompenserar.

Den tydligaste konsekvensen är dock stigande livsmedelspriser under de senaste månaderna. Livsmedel utgör en oproportionerligt stor andel av konsumentprisindex i afrikanska ekonomier och i Ghana är andelen 40 procent. Därutöver står importen av livsmedel för drygt 15 procent av den totala importen, vilket skapar inflationstryck när import- och transportpriserna stiger.

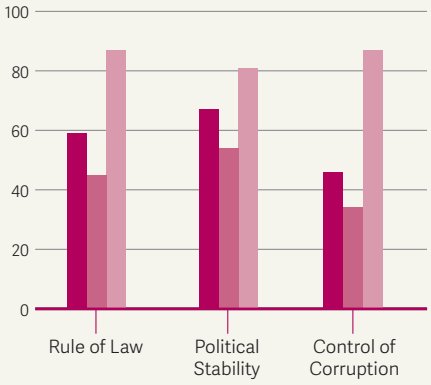
Ghana

BNP tillväxt (fasta priser, % per år)

Källa: IMF WEO, Macrobond

Affärsmiljö

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken, Macrobond

Svensk export till Ghana

	MSEK
2025	981
2024	819
2023	841
2022	799
2021	760

Källa: SCB

EKN:s engagemang

	MSEK
Garantier	4 355
Utfästelser	479

Priserna på gödningsmedel har också stigit i spåren av kriget i Mellanöstern, vilket i kombination med transportstörningar och en förskjuten planteringssäsong riskerar att skapa en fördröjd inflationsimpuls 2027. Den riskerar i sin tur att sammanfalla med och förstärkas av den ovanligt starka El Niño som med hög sannolikhet kommer att drabba Ghana under hösten och vintern 2026/2027. Jordbruksskördarna, inklusive den viktiga kakaoindustrin, kan drabbas av missväxt på grund av stora mängder regn och växtsjukdomar. Vid det senaste starka El Niño-fenomenet 2015/16 steg inflationen med flera procentenheter.

Ghanas ekonomi har emellertid utvecklats positivt under det senaste året och det finns motståndskraft i ekonomin. Därmed har kriget i Mellanöstern än så länge inte inneburit någon hårdlandning. Tillväxten är visserligen inte tillbaka på nivån före covid-19, men är förhållandevis stark på cirka fem procent. Så gott som alla Bank of Ghanas (BoG) ledande indikatorer, exempelvis containertrafik och bilregistreringar, fortsätter att peka uppåt.

Inflationen har sjunkit från 54 procent 2022 till 5,0 procent enligt den senaste siffran från BoG. Det har möjliggjort fem räntesänkningar sedan maj 2025*. Tack vare IMF-programmet, uppskjutna betalningar på externskulden och höga exportintäkter från guld är bytesbalansöverskottet stort och motsvarar åtta procent av BNP. Under det senaste halvåret har Ghanas inhemska oljeproduktion också haft en stabiliserande effekt. Direkthandeln med Gulfen är begränsad för samtliga varor och Ghana har möjlighet att importera olja från regionala exportörer.

Valutareserven sjönk med en miljard USD, till 13 miljarder USD, under det andra kvartalet 2026 på grund av kriget i Mellanöstern. Den är dock åtta gånger större än 2022 och motsvarar drygt fyra månaders importtäckning. Enligt IMF:s prognos kommer reserven att stiga till sex månaders importtäckning 2029, vilket IMF bedömer som en adekvat nivå för Ghanas ekonomi.

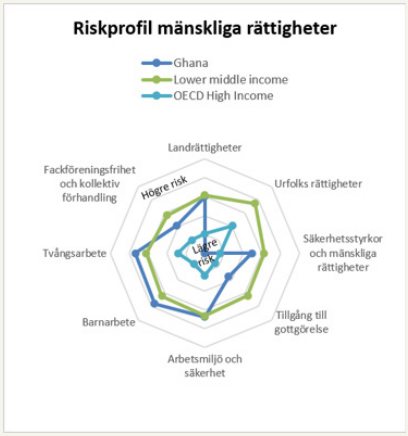
Cedin har stabiliserats runt 11 cedi per USD och jämfört med krisåren 2022–2024 har den generella hårdvalutalikviditeten i ekonomin förbättrats. En anledning är produktion och uppköp av guld genom the Domestic Gold Purchase Programme (DGPP)**. En annan anledning är att BoG under 2025 övergick till ett system där hårdvaluta säljs via auktioner. Med dessa reformer har transparensen och utbudet förbättrats.

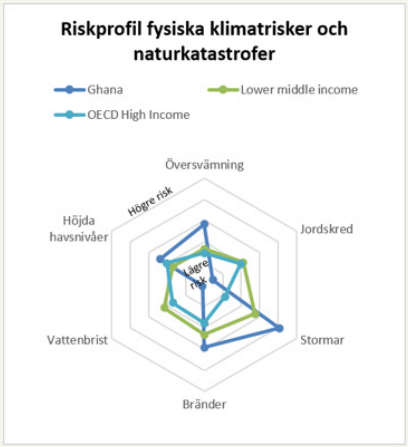
Valutamarknaden fungerar dock fortfarande inte optimalt och efterfrågan på hårdvaluta överstiger utbudet. Statliga interventioner är vanliga, vilket enligt IMF resulterar i multipla växelkurser. För att stötta cedin och balansera efterfrågan sålde exempelvis BoG drygt åtta miljarder USD på valutamarknaden under de första sju månaderna 2026.

Statsfinanserna fortsätter att röra sig i rätt riktning. Under sommaren 2026 avslutades IMF-programmet, vars genomförande i stort sett har varit tillfredsställande. Omstruktureringen av den inhemska offentliga skulden är genomförd och omstruktureringen av den externa offentliga skulden är i princip genomförd.

* Kumulativt har styrräntan sänkts med 1400 baspunkter, vilket har medfört att bankernas genomsnittliga utlåningsränta har sänkts från 27 procent till 15 procent.

** DGPP har haft effekt, men har samtidigt varit kostsamt för Bank of Ghana p.g.a. stora växelkursförluster. På grund av dessa kommer BoG att behöva kapitaltillskott. Under 2026 har DGPP flyttats till en ny statlig institution, GoldBod, och kommer därmed inte längre att belasta BoG:s balansräkning.

The foregoing chart information was obtained from Verisk Maplecroft*****

Som följd av detta har den offentliga skuldsättningen sjunkit till drygt 50 procent av BNP och budgetunderskottet motsvarar drygt två procent av BNP, vilket är måttliga nivåer.

För att komma till rätta med skuldproblemen har flera viktiga finanspolitiska reformer genomförts. En skattereform har exempelvis genomförts där flera specialavgifter, bland annat en avgift som infördes under covid-19, har integrerats i momsen. Public Finance Management Act har uppdaterats med ett skuldankare på 45 procent av BNP 2034 samt ett mål om primärbudgetöverskott motsvarande 1,5 procent av BNP***. Tack vare budgetkonsolidering och reformer bedömer IMF risken för offentliga skuldproblem som måttlig, jämfört med som tidigare hög. Ghana har ansökt om ett ofinansierat 36-månadersprogram, Policy Coordination Instrument (PCI), vilket borgar för fortsatt budgetdisciplin under de kommande åren.

På lite längre sikt är genomförandet av ovan nämnda reformer samt fortsatt budgetdisciplin, avgörande för hållbarheten i statsfinanserna. Skuldkonsolideringen har i stort sett uteslutande varit utgiftsdriven, vilket är en svaghet. Ghanas huvudsakliga problem finns på intäktssidan, där intäkterna tillhör de lägsta i regionen som andel av BNP. De offentliga räntekostnaderna motsvarar drygt en femtedel av budgetintäkterna. Enligt IMF:s prognos kommer intäkterna öka måttligt under de kommande åren till motsvarande 17 procent av BNP, vilket är fortsatt lågt.

Trots stora sociala behov och infrastrukturbehov måste statsutgifterna framöver vara ansvarsfulla. Enligt IMF har Ghana begränsade möjligheter till extern upplåning under de kommande åren, cirka 1,2–1,3 miljarder USD per år i nuvärdestermer. Även om situationen har förbättrats utgör både banksektorn och statsägda bolag fiskala risker för Ghana, som måste hanteras. Därutöver utgör den numera stora dominansen av guldsektorn en risk om guldpriserna skulle falla. En inte obetydlig del av vändningen i ekonomin och statsfinanserna beror på den gynnsamma utvecklingen i de internationella guldpriserna.

Först 2027, då Ghana ska återuppta betalningarna på externa lån, kommer EKN att få en indikation på statens externa betalningsförmåga. EKN:s landriskklassificering är därmed fortsatt landriskklass 7 av 7 och EKN är stängd för statsrisker. Avgörande för att EKN ska kunna återöppna för statsrisker är dels att ett bilateralt avtal finns på plats, dels att Ghana visar betalningsförmåga under 2027.

Affärsmiljön

Hög tillväxt, politisk stabilitet, en förhållandevis öppen ekonomi och någorlunda välfungerande institutioner skapar grundförutsättningar för en gynnsam affärsmiljö. I Världsbankens Worldwide Governance Indicators är utfallet för landets ekonomiska institutioner**** 52 av 100, det vill säga något över mittenvärdet. En bidragande faktor är de förhållandevis fria och granskande medier som finns i landet.

*** För att öka transparensen i de offentliga utgifterna har därutöver informationssystemet GIFMIS(Ghana Integrated Financial Management Information System) utökats och ett Treasury Single Account har införts. Från 2027 kommer ett Value for Money - kontor att instiftas.

**** Genomsnitt för indexen Rule of Law, Regulatory Quality och Control of Corruption.

EKN:s erfarenhet är att exempelvis återtagande av utrustning genom rättssystemet fungerar tillfredsställande, även om det finns uppenbara brister i landets byråkrati och rättssystem. Hårdvalutalikviditeten har generellt sett förbättrats. Vad gäller offentliga köpare är EKN:s erfarenhet fortsatt att risken för försenade betalningar från offentliga gäldenärer är högre än normalt. Dröjsmål och skador har uppstått på grund av sena betalningar från den statliga institutionen Cocobod och under 2026 har ytterligare dröjsmål uppstått på grund av uteblivna betalningar från en annan statlig gäldenär.

I EKN:s affärsbedömning tas hänsyn till risken för negativ påverkan på mänskliga rättigheter. EKN:s fokus ligger på den påverkan som den verksamhet där de exporterade varorna ska användas kan ha. I sammanhanget är frågor som arbetsförhållanden, barn- och tvångsarbete, övervåld av säkerhetsstyrkor, ursprungsfolks rättigheter samt landrättigheter av stor vikt.

I Verisk Maplecrofts MR-index uppvisar Ghana en väsentligt högre riskprofil vad gäller samtliga dessa indikatorer, jämfört med gruppen av OECD:s höginkomstländer. Se graf . Skillnaden är särskilt stor i fråga om risken för tvångsarbete, barnarbete samt arbetsmiljö och säkerhet. Även jämfört med länder på samma inkomstnivå ligger Ghana på en något högre risknivå vad gäller tvångsarbete och barnarbete.

EKN:s policy

EKN klassificerar Ghana i landriskklass 7 av 7. Sedan september 2022 är EKN stängd för direktrisker på staten. Vid sådana affärer krävs remburs eller bankgaranti. Normal riskprövning gäller för bank- och företagsrisker.

EKN:s åtagande och erfarenhet

Statsrisker på 2,3 miljarder kronor, efter återförsäkring, utgör merparten av EKN:s engagemang. Samtliga kommer att ingå i Parisklubbsavtalet mellan Sverige och Ghana. Det innebär skador på drygt en miljard kronor under 2023–2026, med återbetalning under 2039–2043. Hittills har drygt 800 miljoner kronor skadereglerats. Dessa affärer står också för huvuddelen av dröjsmålen. EKN har även en fordran på 14 miljoner kronor på en annan offentlig motpart som inte omfattas av skuldavtalet.

På den privata sidan ställer EKN ut garantier i 20–30 affärer per år, främst inom gruv- och transportsektorn. Betalningserfarenheten försämrades under den ekonomiska krisen, särskilt vad gäller köpare inom pappersindustrin. Under det senaste året har emellertid dröjsmål och skador på dessa köpare minskat. Däremot har dröjsmål och skador ökat inom transportindustrin, där den underliggande orsaken är uteblivna betalningar i statliga kontrakt.

***** The data and information provided by Verisk Maplecroft should not be interpreted as advice and you should not rely on it for any purpose. You may not copy or use this data and information except as expressly permitted by Verisk Maplecroft in writing. To the fullest extent permitted by law, Verisk Maplecroft accepts no responsibility for your use of this data and information except as specified in a written agreement you have entered into with Verisk Maplecroft for the provision of such of such data and informationthe past year. By contrast, delays and claims have increased in the transport sector, where the underlying cause is non-payment under government contracts.